

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

**ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ
Κείμενο από το πρωτότυπο (701-718)**

- ΑΙ.** Ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ, 701
οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον·
τί γὰρ πατὴρ θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
ἄγαλμα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;
Μή νυν ἐν ἧθος μοῦνον ἐν σαυτῷ φόρει, 705
ὥς φῆς σύ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν·
ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
ἢ γλῶσσαν, ἢν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
οὔτοι διαπτυχθέντες ὥφθησαν κενοί.
'Ἄλλ' ἄνδρα, κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
πόλλ' αἰσχροὺς οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
Ὅρᾳ παρὰ ρεῖθροισι χειμάρροις ὅσα
δένδρων ὑπεῖκει, κλῶνας ὥς ἐκσώζεται,
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
Αὕτως δὲ ναδὺς ὅστις ἐγκρατὴ πόδα 715
τείνας ὑπεῖκει μηδέν, ὑπτίοις κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
Ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετὰστασιν δίδου.

Α. Από το απόσπασμα που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους 701-709. (**Ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος ... ὥφθησαν κενοί**).
Μονάδες 30

Β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. **Τὸ μὴ τείνειν ἄγαν** (στίχ. 711): Από πού είναι παρμένη η μεταφορική αυτή φράση και ποια είναι για τους αρχαίους Έλληνες η σημασία της αντίληψης που εκφράζει;
Μονάδες 10
2. Να αποδώσετε με δικά σας λόγια τις δύο εικόνες, με τις οποίες ο Αίμων καταλήγει στην προτροπή προς τον πατέρα του "**ἀλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετὰστασιν δίδου**" (στίχ. 718).
Μονάδες 10
3. Στους στίχους 705-706 του κειμένου από το πρωτότυπο, ο Αίμων χρεώνει στον Κρέοντα μια μοιραία μονομέρεια σκέψης. Με βάση τα

στοιχεία από το μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί (στίχ. 194-210), να εξηγήσετε σε τι συνίσταται αυτή η μονομέρεια του Κρέοντα ως προς τους δύο αδελφούς.

Μονάδες 10

Κείμενο από μετάφραση (στίχ. 194-210)

ΚΡ. Τον Ετεοκλή, που χάθηκε σαν ήρωας στη μάχη	194
υπερασπίζοντας την πόλη του, τάφος να τον δεχτεί	195-6
με προσφορές τιμής, καθώς αρμόζει στους ήρωες νεκρούς.	197
Τον αδερφό του πάλι, τον Πολυνείκη εννοώ, που χώρα πατρική και ντόπιους θεούς εξόριστος γυρνώντας θέλησε πέρα για πέρα να πυρπολήσει, δικό του αίμα	200
θέλησε να πει, δικούς του στη σκλαβιά να σύρει,	
αυτόν, λέω, στην πόλη τούτη βγήκε προσταγή	
κανείς να μη νεκροστολίσει, να μη θρηνήσει κανείς,	
να τον αφήσουν άθαφτο, κορμί ρημάδι, τα σκυλιά να τον ξεσκίσουν και τα όρνια.	205
Αυτή 'ναι η θέλησή μου· ποτέ δε θα τιμήσω εγώ περσότερο τους άδικους από τους δίκαιους.	
Νεκρό και ζωντανό το ίδιο θα τιμήσω αυτόν που με της πόλης τα νερά πηγαίνει.	210

4. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο των παρακάτω όρων που αναφέρονται στο δράμα:
μύθος, πρόλογος, λογείο, κόθορνοι, χορηγία.

Μονάδες 10

5. Να γράψετε δύο ομόρριζα (απλά ή σύνθετα, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
πράσσοντος, φρονεῖν, γλῶσσαν, μανθάνειν, ἐκσφάζεται.

Μονάδες 10

- 6α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα σωστά συμπληρωμένο:

	ἄγαλμα	μεῖζον	
Γενική Ενικού			
Αιτιατική Πληθυντικού			

Μονάδες 5

- 6β. Να γράψετε το τρίτο ενικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα των παρακάτω τύπων στη φωνή που βρίσκονται:

φρονεῖν, πράσσοντος, ἔχειν, ὁρᾶς, ἔστιν.

Σημείωση: Για το ἔχειν αρκεί ο ένας από τους δύο μέλλοντες.

Μονάδες 5

7. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις προτάσεις που ακολουθούν συμπληρώνοντας τον συντακτικό όρο που λείπει :

τιμιώτερον (στ. 702)	εἶναι _____	στο κτῆμα.
ὅστις (στ. 707)	εἶναι _____	στο δοκεῖ.
γλῶσσαν (στ. 708)	εἶναι _____	στο ἔχειν.
δένδρων (στ. 713)	εἶναι _____	στο ὅσα.
ἐγκρατῇ (στ. 715)	εἶναι _____	στο πόδα.

Μονάδες 10